

РЕЦЕНЗИЯ

за книгата „Съвсем неподобаващо за дами занятие“
автор Лиса Райт, издателство The Book Guild Ltd, 2018, 406 с.

проф. д-р Добринка Чанкова

Този биографичен роман е достоверно повествование за забележителния живот и дело на Луси Дийн – една от първите жени-инспектори във фабриките на индустриална Англия. Представено е всекидневието на младата г-ца Дийн в периода 1893-1898 г. В контекста на тогавашното „мъжко общество“ назначаването на твърде млада жена най-напред като санитарен инспектор, а по-късно – като фабричен инспектор с пълномощия да наблюдава и изготвя доклади за условията на труд на работните места за жени, напълно заслужава длъжността ѝ да бъде определена като „съвсем неподобаваща за дама“. Но интелигентната, храбра, прозорлива Луси и колежките ѝ успяват без подготвително обучение и практика не само да изпълняват отлично служебните си задължения, но и да постигнат много повече – пълно признание като заслужаващи доверие държавни служители, донесли висока „добавена стойност“ за целокупното женско общество.

Инспекторките не само защитават по убедителен начин своята „територия“, но и допринасят значително за благосъстоянието на работещите жени, използвайки всички налични средства. Те изпълняват ролята на неформални или паралелни синдикати, борейки се за подобряване на условията на труд на жените, като се започне с въвеждането на вентилация и намаляване на пренаселеността във фабриките, преминавайки през грижите за децата, образованието на жените и засягайки неотменно болезнения въпрос за заплащането, настоявайки жените да получават колкото мъжете. Луси Дийн и сьратничките ѝ прекрачват много утвърдени и неформални граници и забрани, но успяват да изпълнят мисията си. Ето защо производението може да се определи като наръчник по активизъм за спазване на социалното и трудово законодателство от ранния период.

Книгата определено не е само биография. Тя е и хроника на живота на онази прогресивна част от обществото, която променя позитивно британския трудов и социален пейзаж от края на 19-ти век. Това са *sui generis* анали на така наречената „джендър проблематика“ (т.е. проблематиката за равнопоставеността на половете) в истинския смисъл на понятието, на възникването на феминизма в най-доброто му значение – не публични манифестации и шумни акции за повече права на жените, а систематични и последователни усилия за подобряване на техния обществен статус. В книгата няма и дума за дискриминация въз основа на пола, но всъщност това е хронология на ежедневната борба на Луси Дийн и сподвижничките ѝ за равно третиране и уважение, макар и само в един тесен обществен сегмент. Затова книгата е много повече от биография в традиционния смисъл на жанра.

Четивото е дълго, но всяка дума в него си струва. Книгата ни връща повече от век назад, но звучи актуално. Използваната лексика е богата и съвременна, което превръща четенето в приятен и образователен процес. Това се дължи и на многобройните исторически и биографични факти, представени подробно, но

увлекателно. Авторката с доста оригиналната структура и език на произведението успява да задържи вниманието и интереса на читателя до самия край.

Ето защо убедено препоръчвам тази книга, особено на студенти по право, професионални юристи, активисти на НПО, синдикалисти и всички, които се наслаждават на добрата литература.

Октомври 2018 г.

